

9. **Rozhodnutia Ústavného súdu SR vo vzťahu k advokátovi JUDr. Martinovi Ribárovi**
List „amicus curiae“ SAK – Slovenskej advokátskej komory Ústavnému súdu SR k ústavnej sťažnosti JUDr. Martina Ribára
Ohrozenie práva na súdnu ochranu – trestné stíhanie advokátov pre výkon advokácie

Nález Ústavného súdu SR sp. zn.: III. ÚS 33/2021 zo dňa 13.5.2021, ktorým bol JUDr. Martin Ribár bezodkladne prepustený z väzby na slobodu **vyvolal značný záujem odbornej právnickej obce**, a to predovšetkým **vo vzťahu:**

- **k dôvodnosti tzv. kolúznej a preventívnej väzby**
- **k tzv. právnej nadkvalifikácii skutkov**
- **k dôvodu možného stíhania advokáta JUDr. Martina Ribára za vykonávanie advokátskej činnosti.**

Samotný JUDr. Martin Ribár, jeho obhajca advokát Mgr. Pavol Antoš, ako aj samotná SAK – Slovenská advokátska komora **poukazovali na skutočnosť, že minimálne značná časť obvinenia advokáta JUDr. Martina Ribára podľa ich názoru smeruje k postihu za vykonávanie advokátskej činnosti v rámci plnenia advokátskych povinností.**

Na podporu väzobne stíhaného advokáta JUDr. Martina Ribára vznikla na základe činnosti advokátov JUDr. Mateja Marhavého a JUDr. Marice Pirošíkovej IAPŠ – Iniciatíva advokátov za právny štát.

Prvotným impulzom na vznik IAPŠ bola podpora väzobne stíhaného kolegu advokáta JUDr. Martina Ribára – a v kontexte uvedeného **poukázanie na problém zasahovania do nezávislosti advokátskeho stavu a kriminalizácie advokátov pre výkon profesie.**

Zo strany IAPŠ došlo k vypracovaniu Manifestu, **ktorý podpísalo 105 advokátov a 22 predstaviteľov iných právnických profesií.**

I. Základné údaje k trestnému stíhaniu advokáta JUDr. Martina Ribára:

Uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry Bratislava ČVS: PPZ-105/NKA-BA2-2019 **z 28. októbra 2019 bolo voči JUDr. Martinovi Ribárovi začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie za:**

- **zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona**
- **zločin krivej výpovede podľa § 346 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona**
- **obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. a) a na § 141 písm. a) Trestného zákona.**

Uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného súdu č. k. 1Tp/10/2019 z 30. októbra 2019 bol JUDr. Martin Ribár vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

Rozhodnutím Najvyššieho súdu, sp. zn. 3 Tost/40/2019 boli dňa 21.11.2019 zamietnuté sťažnosti obvineného, jeho matky a jeho manželky voči rozhodnutiu o vzatí do väzby.

Dňa 14.5.2021 bol JUDr. Martin Ribár na základe Nálezu Ústavného súdu SR III. ÚS 33/2021 zo dňa 13.5.2021 bezodkladne prepustený z väzby na slobodu.

JUDr. Martin Ribár bol väzobne stíhaný od 28.10.2019 do 14.5.2021 – celkovo 565 dní.

Počas tejto doby **rozhodoval o väzbe JUDr. Martina Ribára** (vzatie do väzby, opakované rozhodovanie o predĺžení lehoty trvania väzby, žiadosti o prepustenie z väzby) **celkovo 9x Špecializovaný trestný súd a následne 9x ako sťažnostný súd Najvyšší súd SR.**

I. Nálezy Ústavného súdu SR vo vzťahu k advokátovi JUDr. Martinovi Ribárovi:

Obhajca Mgr. Pavol Antoš počas väzobného stíhania JUDr. Martina Ribára podal celkovo 3 Ústavné sťažnosti o porušovaní základných práv a slobôd pri rozhodovaní o väzbe JUDr. Martina Ribára.

Ústavný súd SR na základe podaných sťažností vydal celkovo 3 nález vo vzťahu k JUDr. Martinovi Ribárovi:

- 1. Nález Ústavného súdu SR zo dňa 13.5.2021 sp. zn.: III. ÚS 33/2021**
- 2. Nález Ústavného súdu SR zo dňa 30.9.2021 sp. zn.: II. ÚS 299/2021**
- 3. Nález Ústavného súdu SR zo dňa 2.12.2021 sp. zn.: II. ÚS 373/2021**

- Ústavný súd SR Nálezom zo dňa 13.5.2021 sp. zn.: III. ÚS 33/2021-80 rozhodol, že Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tost 34/2020 z 12. augusta 2020 **bolo porušené základné právo JUDr. Martina Ribára na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd**
- Ústavný súd SR Nálezom zo dňa 30.9.2021 sp. zn.: II. ÚS 299/2021-64 rozhodol, že Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. novembra 2020 sp. zn.: 1 Tost 28/2020 **bolo porušené základné právo JUDr. Martina Ribára na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd**
- Ústavný súd SR Nálezom zo dňa 2.12.2021 sp. zn.: II. ÚS 373/2021-45 rozhodol, že postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 10/2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 10/2021 a jeho uznesením z 9. marca 2021 **bolo porušené základné právo JUDr. Martina Ribára na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd**

Nález Ústavného súdu SR zo dňa 13.5.2021 sp. zn.: III. ÚS 33/2021

Podstata ústavnej sťažnosti a argumentácie sťažovateľa JUDr. Martina Ribára:

Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti stručne opísal obsah svojich námietok voči trvaniu väzby, ktoré vzniesol v žiadosti o prepustenie z väzby, počas výsluchu pred špecializovaným súdom 15. júla 2020 a v sťažnosti proti napadnutému rozhodnutiu špecializovaného súdu. **Argumentácia sťažovateľa je v podstatnom rozdelená do preukázania dvoch procesných okolností:**

- a) relevantnosť vznesených väzobných námietok v konaní pred orgánmi verejnej moci**
- b) absencia odôvodnenia napadnutých uznesení.**

Väčšia časť námietok sťažovateľa smerovala proti materiálnym dôvodom väzby a menšia časť proti dôvodom procesným.

Podľa sťažovateľa jeho obvinenie a väzobné dôvody sú všeobecné, nekonkrétne, neurčité, založené na výpovediach spolupracujúcich osôb, navyše výpovediach, ktoré ani v najhoršom prípade nepreukazujú dôvodnosť právnej kvalifikácie minimálne trestného činu vydierania a členstva v zločineckej skupine.

Sťažovateľ ďalej v ústavnej sťažnosti uvádza, že už v čase vznesenia obvinenia (a ani po 9 mesiacoch vyšetrovania) **nebol vykonaný jediný dôkaz, ktorý by ho usvedčoval z naplnenia skutkovej podstaty trestného činu vydierania, a to použitia násilia, hrozby násilia alebo inej ťažkej ujmy.** Sťažovateľ tiež argumentuje, že **práve obvinenie z trestného činu vydierania (v prípade sťažovateľa kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin, pozn.) malo za následok zásadné sťaženie jeho prepustenia z väzby.**

Sťažovateľ poukázal aj na relevantnosť vznesenia tzv. profesných námietok voči obvineniu.

Tieto mali spočívať v ochrane slobodného výkonu advokácie, keď tvrdil, že **ako obhajca nemá žiadne právo nútiť svojich klientov, nielen aby sa priznali k trestnej činnosti orgánom verejnej moci, ale ani k tomu, aby sa priznali svojmu obhajcovi.**

Sťažovateľ sa tiež bránil voči obvineniu z členstva v zločineckej skupine tvrdením, že v prípade spáchania trestného činu viacerými osobami ako organizovanej štruktúry je vždy nepriznanie jedného člena na prospech ostatným členom.

Ak však advokát po dohode s klientom použije takúto obrannú stratégiu alebo ju aj klientovi priamo odporučí, je proti všetkej logike, aby sa tým stal sám členom takejto skupiny.

V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ tiež poukazuje na to, že špecializovaný súd v napadnutom rozhodnutí nedal odpoveď na žiadnu ním vznesenú väzobnú námietku a „doslovný prepis výpovedí svedkov“ nepovažuje sťažovateľ za riadne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

Pochybenia sťažovateľ nachádza aj v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré vidí v tom, že **najvyšší súd odkázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia špecializovaného súdu, ktoré však podľa názoru sťažovateľa de facto neexistuje.**

Ťažiskovým dôvodom ústavnej sťažnosti bola taktiež **ABSENCIA – KONKRÉTNÝCH dôvodov tak kolúzne ako aj preventívnej väzby.**

Argumentácia JUDr. Martina Ribára teda spočívala:

- **k porušeniu jeho práv konajúcimi súdmi malo dôjsť jednak tým, 1. že sa vôbec nevysporiadali s jeho námietkou kvalifikácie predmetného skutku nie ako trestného činu vydierania, ale ako trestného činu marenia spravodlivosti, a zároveň k porušeniu jeho práv konajúcimi súdmi malo dôjsť tým, 2. že sa náležite nevysporiadali s jeho námietkou, že predmetný skutok ani vôbec nie je trestným činom, keďže nebol zabezpečený žiadny dôkaz svedčiaci o tom, že sa sťažovateľ mal dopustiť hrozby násilím.**
- **Nevysporiadanie sa s relevantnými námietkami obhajoby vo väzobnom konaní - napadnuté uznesenie najvyššieho súdu samostatne a ani v spojení s napadnutým uznesením špecializovaného súdu nedáva odpovede na sťažovateľove relevantné námietky**
- **Relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v konaní o jeho väzbe nebola zo strany najvyššieho súdu poskytnutá náležitá odpoveď**

- Nevysporiadanie sa s právnou „nadkvalifikáciou“ skutku - Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení (a ani predtým špecializovaný súd) náležite nevysporiadal ani s námietkou kvalifikácie predmetného skutku

Ústavný súd SR vyhovel ústavnej sťažnosti, pričom z predmetného Nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 13.5.2021 sp. zn.: III. ÚS 33/2021 vyplývajú nasledovné

Právne vety:

I. (ku kolúznej väzbe):

Ústavný súd konštatuje, že orgány činné v trestnom konaní, respektíve súdy musia byť schopné uviesť mená konkrétnych osôb, proti ktorým by mohlo smerovať kolúzne konanie sťažovateľa (obvi-
neného, obžalovaného). Iba tak je možné dospieť k záveru o existencii dôvodu ďalšieho trvania väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por.

Ústavný súd uvádza, že ak vo väzobných rozhodnutiach súdov nie sú uvedené mená osôb, ktoré ešte neboli vypočuté, nie je v nich uvedený žiadny konkrétny dôvod kolúznej väzby a dôvody kolúznej väzby tak neexistujú.

Ak by ústavný súd pripustil výklad, že na kolúznu väzbu postačuje samotný fakt, že kolúzne správanie je obsiahnuté v skutku, ktorý je trestným činom, pre ktoré je proti obvinenému vedené trestné stíhanie, potom by bol daný kolúzny dôvod väzby pri takýchto druhoch trestných činov vždy a to bez ohľadu na štádium trestného konania a bez ohľadu na to, že neexistujú žiadny svedkovia (napríklad preto, že už boli vypočutí), voči ktorým by sa mohol sťažovateľ dopustiť kolúzneho správania. Takýto výklad je neakceptovateľný.

II. (k preventívnej väzbe):

Dôvody spočívajúce v ďalšom dokazovaní, ktoré majú potvrdiť dôvodnosť trestného stíhania, nie sú samy osebe dôvodom na trvanie preventívnej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Ku dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu musia pristúpiť skutočnosti ďalšie, z ktorých je možné vyvodiť pravdepodobnosť, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti.

Z uznesení súdov ústavný súd zistil iba skutočnosť, že dôvodom preventívnej väzby je len samotné podozrenie zo spáchania trestných činov, pre ktoré bolo vznesené obvinenie, čo je neprijateľné, nakoľko by to znamenalo to, že z fakultatívnosti väzby by sa stala väzba obligatórna.

Druh, charakter, rozsah, či závažnosť trestnej činnosti nemôžu byť dôvodom preventívnej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., pokiaľ nie je naplnená dispozícia tejto právnej normy.

III. (k dôvodnosti obvinenia a nadkvalifikovaniu skutku zo strany polície):

Ústavný súd v súvislosti s názorom najvyššieho súdu o tom, že vo vzťahu ku kvalifikácii skutku bude ťažisko dokazovania pred súdom (zrejme tu už najvyšší súd prejudikuje podanie obžaloby), konštatuje, že ide o názor z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľný.

Ústavný súd zdôrazňuje, že súd, ktorý rozhoduje o väzbe, je povinný skúmať ako jednu z tzv. materiálnych podmienok dôvodov väzby aj to, či zistené skutočnosti, teda aj doposiaľ vykonané dôkazy, nasvedčujú tomu, že sa stal skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie.

Súd preto nesmie vychádzať iba formálne z uznesenia o vznesení obvinenia, ale musí skúmať a hodnotiť dôkazy, ktoré k vzneseniu obvinenia viedli.

Ak dokazovanie nepotvrďuje, že sa stal skutok uvedený v uznesení o vznesení obvinenia, nie je naplnená väzobná podmienka.

Podstatná je právna kvalifikácia skutku, ktorý sa obvinenému kladie za vinu.

Takéto skúmanie je podstatné práve z dôvodov, aby sa zabránilo tzv. účelovému nadkvalifikovaniu skutku zo strany polície, čo má za následok napríklad dlhšie trvanie väzby alebo prísnejšie podmienky pre prepustenie z väzby na slobodu.

Ústavný súd konštatuje, že postupy polície, keď dôjde k účelovému nadkvalifikovaniu trestného činu, by nemali byť zo strany súdov tolerované. Nie je rozhodujúce, čo formálne vyplýva z uznesenia o vznesení obvinenia, ale to, čo reálne vyplýva z vykonaného dokazovania.

Úlohou súdov pri rozhodovaní je o väzbe je dohliadať na dodržiavanie zákonnosti v postupe orgánov činných v trestnom konaní a v prípade, ak k porušeniu zákona dôjde, z takéhoto postupu vyvodit' dôsledky, ktorými môže byť aj prepustenie obvineného z väzby.

Nález Ústavného súdu SR zo dňa 30.9.2021 sp. zn.: II. ÚS 299/2021:

Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, resp. práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru je založená na jeho tvrdení, že k porušeniu jeho práv konajúcimi súdmi malo dôjsť jednak tým, 1. že sa vôbec nevysporiadali s jeho námietkou kvalifikácie predmetného skutku nie ako trestného činu vydierania, ale ako trestného činu marenia spravodlivosti, a zároveň k porušeniu jeho práv konajúcimi súdmi malo dôjsť tým, 2. že sa náležite nevysporiadali s jeho námietkou, že predmetný skutok ani vôbec nie je trestným činom, keďže nebol zabezpečený žiadny dôkaz svedčiaci o tom, že sa sťažovateľ mal dopustiť hrozby násilím.

Nevysporiadanie sa s relevantnými námietkami obhajoby vo väzobnom konaní - Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (a príslušnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia špecializovaného súdu, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi najvyšší súd, pozn.) konštatuje, že **napadnuté uznesenie najvyššieho súdu samostatne a ani v spojení s napadnutým uznesením špecializovaného súdu nedáva odpovede na sťažovateľove relevantné námietky, ktoré by sťažovateľ po roku strávenom vo väzbe nepochybne dostať mal.**

Nevysporiadanie sa s relevantnými námietkami obhajoby vo väzobnom konaní - Relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v konaní o jeho väzbe nebola zo strany najvyššieho súdu poskytnutá náležitá odpoveď, a preto ústavný súd rozhodol, že najvyšší súd napadnutým uznesením porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj právo sťažovateľa na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Nevysporiadanie sa s právnou „nadkvalifikáciou“ skutku - Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení (a ani predtým špecializovaný súd) náležite nevysporiadal ani s námietkou kvalifikácie predmetného skutku nie ako trestného činu vydierania, ale ako trestného činu marenia spravodlivosti, hoci obhajoba poukazovala na konkrétne rozhodnutia trestných súdov a konkrétnu právnu teóriu, ktoré definujú trestný čin marenia spravodlivosti ako špeciálnu skutkovú podstatu vo vzťahu k trestnému činu vydierania v prípadoch, keď k spáchaniu skutku malo dôjsť násilím alebo jeho hrozbou. **Išlo pritom o zásadnú námietku sťažovateľa,** keďže v prípade kvalifikovania skutku uvedeného v bode 6 obvinenia

nie ako trestného činu vydierania, ale ako trestného činu marenia spravodlivosti **by boli podmienky na prepustenie sťažovateľa z väzby podstatne odlišné a pre neho priaznivejšie**. Je pritom nepochybné, že na túto námietku sťažovateľa mohol najvyšší súd reagovať aspoň v minimálnom rozsahu – poukázaním na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 3/2012, ako to dodatočne urobila podpredsedníčka najvyššieho súdu vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

Nevysporiadanie sa s právnou „nadkvalifikáciou“ skutku - V súvislosti s názorom najvyššieho súdu, že vo vzťahu ku kvalifikácii skutku bude ťažisko dokazovania pred súdom, ústavný súd konštatuje, že ide o názor z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľný. Ústavný súd zdôrazňuje, že súd, ktorý o väzbe rozhoduje, je povinný skúmať ako jednu z tzv. materiálnych podmienok dôvodov väzby aj to, či zistené skutočnosti, teda aj dosiaľ vykonané dôkazy, nasvedčujú tomu, že sa stal skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, a či skutok vykazuje znaky trestného činu. Skúmanie tzv. materiálnych dôvodov väzby je zákonnou podmienkou pre vzatie obvineného do väzby či pre ďalšie trvanie väzby. Súd preto nesmie vychádzať iba formálne z uznesenia o vznesení obvinenia, ale musí skúmať a hodnotiť dôkazy, ktoré k vzneseniu obvinenia viedli. Ak dokazovanie nepotvrďuje, že sa stal skutok uvedený v uznesení o vznesení obvinenia, nie je naplnená väzobná podmienka. Podstatná je aj právna kvalifikácia skutku, ktorý sa obvinenému kladie za vinu. Takéto skúmanie je dôležité práve z dôvodov, aby sa zabránilo tzv. účelovému nadkvalifikovaniu skutku zo strany polície, čo má za následok napríklad dlhšie trvanie väzby alebo prísnejšie podmienky pre prepustenie z väzby na slobodu, ako to mohlo byť aj vo veci sťažovateľa (m. m. III. ÚS 33/2021).

Nález Ústavného súdu SR zo dňa 2.12.2021 sp. zn.: II. ÚS 373/2021:

Podstata námietok sťažovateľa - Sťažovateľove námietky formulované v ústavnej sťažnosti smerujú jednak proti uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 4 Tost 10/2021 z 9. marca 2021, ktorému sťažovateľ vytýka, že v ňom obsiahnuté právne názory, ktorými najvyšší súd ako sťažnostný súd podporil dôvodnosť jeho preventívnej väzby, sú nesprávne a svojvoľné, v druhom rade sa dotýkajú postupu Špecializovaného trestného súdu, ako aj postupu najvyššieho súdu pri prejednávaní jeho žiadosti o prepustenie z väzby zo 7. januára 2021, ktoré (postupy) podľa mienky sťažovateľa nespĺňali požiadavku urýchlenosti prejednávania väzobných vecí.

Rýchlosť prejednávania väzobných vecí – doručovanie rozhodnutí o väzbe - Z uvedeného prehľadu ďalej vyplýva, že okamihom, keď bol najvyšší súd objektívne spôsobilý pristúpiť k rozhodovaniu o sťažovateľom uplatnenej sťažnosti, bol 26. február 2021, keď sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil konajúcim súdom písomné odôvodnenie svojej sťažnosti. **Najvyšší súd druhostupňové rozhodnutie vydal, vyhotovil a spolu so spisovým materiálom Špecializovanému trestnému súdu predložil s odstupom až 41 dní odo dňa, keď bol objektívne spôsobilý o sťažnosti rozhodnúť, čo je doba, ktorá štandardnú odporúčanú maximálnu lehotu jedného mesiaca prekračuje.**

Táto situácia je navyše znásobená ďalším negatívnym momentom pričítateľným na vrub Špecializovanému trestnému súdu, a to tým, že po vrátení spisového materiálu s priloženým druhostupňovým väzobným rozhodnutím najvyšším súdom Špecializovanému trestnému súdu **tento zabezpečil doručenie druhostupňového väzobného rozhodnutia najvyššieho súdu sťažovateľovi s odstupom ďalších 21 dní.**

V kontexte uvedeného sa tak námietka sťažovateľa o porušení požiadavky urýchleného rozhodovania o zákonnosti trvania jeho väzby postupom Špecializovaného trestného súdu a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie zo 7. januára 2021 v zmysle záruk vyplývajúcich z označených článkov ústavy a dohovoru javí ústavnému súdu ako opodstatnená. Z uvedených dôvodov **ústavný súd konštatuje, že postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 10/2019 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 10/2021 boli porušené základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu**

podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo sťažovateľa na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Absencia jasných a zrozumiteľných dôvodov o opodstatnenosti ďalšieho trvania väzby – preventívnej väzby - V uvedenom bode **ústavný súd poukazuje na svoj predchádzajúci nález č. k. III. ÚS 33/2021 z 13. mája 2021** (prvý Nález ÚS SR vo veci advokáta Martina Ribára) týkajúci sa predchádzajúceho väzobného rozhodnutia v rámci totožnej trestnej veci sťažovateľa, v ktorom ústavný súd konštatoval, že v odôvodnení (chronologicky predchádzajúceho) uznesenia najvyššieho súdu č. k. 3 Tost 34/2020 z 12. augusta 2020 o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu o nevyhovení žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby **chýbajú jasné a zrozumiteľné dôvody, z ktorých by bolo možné vyvodiť opodstatnenosť ďalšieho trvania väzby, a preto dôvody ďalšieho trvania väzby u sťažovateľa neexistujú, čo bolo dôvodom na konštatovanie porušenia práv sťažovateľa a zrušenia citovaného uznesenia najvyššieho súdu.** Zdôvodnenie preventívnej väzby je v aktuálne namietanom uznesení najvyššieho súdu č. k. 4 Tost 10/2021 z 9. marca 2021 **podporené v podstate rovnakou argumentáciou, akú najvyšší súd prezentoval vo svojom časovo predchádzajúcom uznesení č. k. 3 Tost 34/2020 z 12. augusta 2020** zrušenom citovaným nálezom ústavného súdu. Ústavný súd ju teda opätovne hodnotí ako nedostatočnú pre zdôvodnenie a podporenie väzby sťažovateľa a z uvedených dôvodov konštatuje, že uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tost 10/2021 z 9. marca 2021 boli porušené základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu zaručené čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo na slobodu a bezpečnosť zaručené čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Dá sa jednoznačne skonštatovať, že vo všetkých troch Nálezoch Ústavného súdu SR sa nachádzajú argumenty o:

- nevysporiadaní sa konajúcich súdov s právnou „nadkvalifikáciou“ skutkov
- absencii riadneho zdôvodnenia väzobných rozhodnutí, ktoré dávajú odpoveď na RELEVANTNÉ väzobné námietky
- absencia jasných a zrozumiteľných KONKRÉTNÝCH dôvodov na ďalšie trvanie väzby
- odvolávanie sa na predchádzajúce rozhodnutia väzobných súdov ako argument odôvodňujúci ďalšie trvanie väzby

**II. List „amicus curiae“ SAK – Slovenskej advokátskej komory Ústavnému súdu SR k ústavnej sťažnosti JUDr. Martina Ribára
Ohrozenie práva na súdnu ochranu – trestné stíhanie advokátov pre výkon advokácie**

Vo vzťahu k trestnému stíhaniu advokáta JUDr. Martina Ribára a k podanej ústavnej sťažnosti obhajcu Mgr. Pavla Antoša **vydala SAK nasledujúcu tlačovú správu:**

- <https://www.sak.sk/web/sk/cms/link/news/370420>

Zdroj: [SAK](#), zo dňa 1.12.2020

Slovenská advokátska komora upozorňuje na výnimočný prípad väzobného stíhania advokáta, v ktorom sú vážne podozrenia z potlačania základného práva na súdnu ochranu a riadneho výkonu advokácie

Bratislava 1. 12. 2020 – Slovenská advokátska komora zastupuje záujmy advokácie a nie konkrétnych advokátov. Komora nemá právomoc, ani ambíciu ovplyvňovať rozhodovanie orgánov činných v trestnom konaní (OČTK) a súdu v konkrétnych veciach. Ako stavovská organizácia zásadne nezasahujeme do obhajoby, a to ani v prípadoch, ak je trestné konanie vedené voči advokátovi. Ako

orgán záujmovej samosprávy totiž plne rešpektujeme výkon vecnej pôsobnosti orgánov štátnej moci, predovšetkým súdov.

Na druhej strane si nemožno nevšimnúť **narastajúce tendencie zo strany OČTK postihovať advokátov nie za ich vlastné trestné činy, ale iba za to, že vykonávajú svoju prácu**. Na takéto prípady sme, naopak, ako stavovská organizácia povinní upozorňovať. Robíme tak v nižšie popísanom prípade, kde sú podľa nášho názoru podozrenia z porušovania základných práv mimoriadne vážne.

Slovenská advokátska komora je od začiatku informovaná o prípade M. R., ktorý je vo väzbe, pričom minimálne značná časť jeho obvinenia podľa nášho názoru smeruje k postihu za vykonávanie advokátskej činnosti v rámci plnenia advokátskych povinností. SAK sa preto v časti, ktorá sa týka výlučne advokácie a poskytovania právnych služieb, rozhodla ako *Amicus curiae* (priateľ súdu – na prípade priamo nezúčastnená osoba) pridať formou listu k ústavnej sťažnosti podanej právnymi zástupcami M. R.

Viedla nás k tomu skutočnosť, že v tomto prípade (v postupe a rozhodnutiach, tvoriacich predmet ústavnej sťažnosti M. R.) sa podľa nášho názoru v zostrenej podobe prejavujú viaceré aktuálne tendencie OČTK a súdov, ktoré ohrozujú podstatu výkonu práva na súdnu ochranu, a to konkrétne vo vzťahu k právu na obhajobu, poskytovanú advokátmi ich klientom.

SAK zdôrazňuje, že úlohou advokáta je zastupovať práva a právom chránené záujmy klienta, a nie je možné jeho prácu stotožňovať s jeho klientom. Právo na právnu pomoc a obhajobu je ústavným právom, a je to jedna z nevyhnutných súčastí funkčného právneho štátu. Advokát je často jediný, kto stojí pri klientovi proti celej sústave orgánov štátu (polícia, prokuratúra, súdy) a dohliada na jeho práva. **Akékoľvek stotožňovanie advokáta so skutkami, z ktorých je obvinený jeho klient, je preto zásadným nepochopením podstaty výkonu advokátskeho povolania v právnom štáte.**

Designovaný predseda SAK Viliam Karas v tejto súvislosti zdôrazňuje: „V predmetnej veci sa nám skutok, tak ako bol vymedzený OČTK, javí ako **hrubý zásah do samotnej podstaty výkonu advokátskeho povolania**. Preto by sme uvítali nastavenie jasnejších pravidiel zo strany Ústavného súdu SR, a to v záujme systémovej ochrany základných práv. Toto je podstata nášho podania *amicus curie*.“

V súvislosti so zmieňovaným prípadom komora pozorne vníma vznik kolegiálnej **iniciatívy advokátov za právny štát** a jej vyhlásenia, ktorá bola vytvorená na podporu advokáta M. R. Vzhľadom na mimoriadnu vážnosť prípadu pre výkon advokácie a samotnú ochranu základných práv.

Stanovisko „amicus curiae“ Slovenskej advokátskej komory:

ku konaniu vedenému na Ústavnom súde Slovenskej republiky vo veci sp.zn.:

Slovenská advokátska komora (ďalej aj „SAK“ alebo „Komora“) nemá ani právomoc, ani ambíciu ovplyvňovať rozhodovanie orgánov činných v trestnom konaní v konkrétnych veciach. Ako orgán záujmovej samosprávy plne rešpektuje výkon vecnej pôsobnosti orgánov štátnej moci, predovšetkým súdov.

V postupe a rozhodnutiach, tvoriacich predmet ústavnej sťažnosti Mgr. Ribára, sa však v zostrenej podobe vyjavujú viaceré aktuálne tendencie orgánov činných v trestnom konaní (ďalej aj „OČTK“) a súdov so zásadnými systémovými implikáciami vo vzťahu k právu na súdnu ochranu, konkrétne vo vzťahu k právu na obhajobu, poskytovanú advokátmi ich klientom.

Bez toho, aby Komora komentovala alebo interpretovala konkrétne skutkové okolnosti veci, javí sa, že trestnoprávna kvalifikácia prinajmenšom niektorých skutkov, z ktorých je Mgr. Ribár obvinený, je spôsobilá výrazne zasiahnuť do efektivity a kvality právnej pomoci, poskytovanej advokátmi klientom v priebehu trestného konania. Javí sa totiž, že materiálnou podstatou trestnej zodpovednosti Mgr. Ribára má byť obsah jeho poradenstva, ktorý poskytol svojmu trestne stíhanému klientovi.

Komora v prvom rade považuje za sporné, či obsah komunikácie medzi advokátom a klientom, a v jej rámci právna rada v otázke (ne)priznania viny, je vôbec pojmovo spôsobilá byť predmetom trestnoprávneho postihu. Už len cez výlučne pozitívno-právnu prizmu napríklad nie je nijako zrejším dôvod, pre ktorý by poskytovanie právneho poradenstva advokátom nemalo podliehať § 28 ods. 1 Trestného zákona, ktorý ako jednu z okolností vylučujúcich protiprávnosť konania ustanovuje „výkon práva alebo povinnosti vyplývajúci z všeobecne záväzného právneho predpisu, (...) z plnenia pracovných či iných úloh alebo zo zmluvy (...).“ Podstatou povinnosti advokáta, zastupujúceho klienta v trestnom konaní, je vykonať všetko, čo mu zákon dovoľuje na to, aby svojho klienta ochránil pred trestnou zodpovednosťou. Ak by plnenie tejto zákonom aj stavovskými predpismi uloženej povinnosti malo podliehať trestnej zodpovednosti, okrem všetkých ostatných následkov, bližšie popísaných v ďalších častiach stanoviska, by to znamenalo aj svojvoľné vylúčenie advokátov z personálnej pôsobnosti § 28 Trestného zákona.

Je nepochybné, že ak advokát aktívne nabáda klienta k spáchaniu trestného činu, podlieha trestnej zodpovednosti. Ak však klientovi poskytuje právnu radu vo vzťahu k trestnému činu, z ktorého je klient obvinený, je trestná zodpovednosť advokáta za obsah takejto rady v bezprostrednom rozpore s úlohou, ktorú advokát v trestnom konaní plní. V súlade so zásadou non-inkriminácie, ktorú aj Európsky súd pre ľudské práva („ESLP“) chápe ako integrálnu súčasť práva na súdnu ochranu, sa uvedené nepochybne vzťahuje aj na právnu radu, aby sa klient nepriznal.

Implicitný zákaz poradenstva, smerujúceho k popretiu viny, resp. vyvodzovanie trestnoprávnej zodpovednosti za takéto poradenstvo jednoducho znehodnocuje účel advokátskej pomoci v samotnej jeho podstate a prinajmenšom nepriamo likviduje tiež predpoklady pre zachovanie rovnosti zbraní ako jednej z fundamentálnych náležitostí trestného procesu. Ak je logickou a prirodzenou snaha orgánov činných v trestnom konaní primäť obvineného k priznaniu, rovnako tak je logickou a prirodzenou snaha advokáta svojho klienta chrániť. Rovnosť zbraní nie je abstraktná kategória bez obsahu, ale premieta sa do konkrétnych požiadaviek, pričom jednou z nich je aj ochrana privilegovaného vzťahu medzi advokátom a klientom; súčasťou tohto vzťahu je i) povinnosť advokáta zdržať sa vyšetrovania, resp. zisťovania skutočného stavu, a ii) povinnosť poskytnúť kvalifikovanú právnu radu klientovi práve a len vo vzťahu k tomu skutkovému stavu, s ktorým klient advokáta oboznámil. Napokon, § 5 ods. 3 prvá veta Advokátskeho poriadku ustanovuje, že „advokát nie je oprávnený bez súhlasu klienta overovať pravdivosť alebo úplnosť skutkových informácií poskytnutých klientom.“

Pre OČTK môže byť zložité to pochopiť a ešte zložitejšie sa s tým zmieriť, ale advokát nie je viazaný súčinnosťami povinnosťami voči orgánom činným v trestnom konaní a nemá povinnosť prispievať k nachádzaniu tzv. materiálnej pravdy; naopak, je viazaný povinnosťou zabezpečiť klientovi čo najkvalifikovanejšiu ochranu jeho práv. Z povahy poslania advokáta ako nezávislého poskytovateľa právnych služieb vyplýva, že jeho postup môže za istých okolností sťažiť objasnenie skutku alebo potrestanie páchatela, pričom však platí, že ak k tomu dôjde pri dodržaní zákonných a stavovských pravidiel poskytovania právnej služby, je to v istom podstatnom zmysle „cena“ za právo na súdnu ochranu, práve a len v tejto podobe to zodpovedá požiadavke rovnosti zbraní ako základnej náležitosti práva na súdnu ochranu a nemôže to byť dôvodom pre trestné stíhanie.

V tejto súvislosti považuje Komora za podstatné aj to, že nie je v pôsobnosti OČTK posudzovať kvalifikovanosť právnej služby a rešpektovanie záujmu klienta advokátom, a od tohto posúdenia ďalej odvíjať trestnoprávnu zodpovednosť advokáta. Zákon túto právomoc zveruje SAK práve preto, že toto

posúdenie predpokladá znútorňenie stavovských deontologických pravidiel a ich uplatnenie orgánom, ktorý je na aplikáciu stavovskej deontológie príslušným z povahy veci.

V neposlednom rade je zrejmé, že takáto prax môže viesť k redukcii ochoty advokátov brániť svojich klientov pred tlakom OČTK, aby sa priznali, a to nie v záujme klientov, ale práve a len v záujme ochrany advokáta pred možným postihom v budúcnosti, napríklad v situácii, ak si klient vec takpovediac rozmyslí a vyšetrovateľovi alebo súdu popíše skutkový stav inak, ako ho popísal advokátovi, a zároveň túto zmenu vo vlastnom postoji pripíše dovtedajšiemu poradenstvu zo strany advokáta. Uvedené riziko je o to výraznejšie v prípade, ak takémuto „kajúcnikovi“ OČTK ponúknu výrazné zníženie trestu, čo je prax, ktorá sa v podmienkach Slovenskej republiky začala nadužívať spôsobom, ktorý už viedol k rozhodnutiam ESĽP o jej nesúlade s Dohovorom. Za istých okolností môže takýto postup OČTK odporovať dokonca aj zákaz dosiahnuť priznanie obvineného ľstou (napr. Allan v. Spojené kráľovstvo, § 50).

Komora zároveň v plnom rozsahu podporuje argumentáciu sťažovateľa v otázke tendencie OČTK uchýľovať sa z „praktických“ dôvodov k výraznej nad-kvalifikácii údajnej trestnej činnosti. Táto tendencia sa stáva čoraz častejšou a zrejmejšou, slúžiac pritom práve a len uľahčeniu väzobného stíhania. Komora takýto postup považuje za neudržateľný a zásadne odporujúci rozsiahlej judikatúre tak ESĽP ako aj Ústavného súdu.

V stručnom zhrnutí, advokáti nedisponujú vyšetrovacími, dozorovými ani decíznymi právomocami. Tento fakt je priamou reflexiou ich odlišného postavenia a odlišnej úlohy v trestnom konaní. Tak, ako sa absencia verejnomocenských oprávnení advokáta premieta do jeho obmedzených možností brániť svojho klienta, tak ho zároveň zbavuje povinnosti zisťovať skutočný stav a pôsobiť v trestnom konaní ako pomocník obžaloby pri hľadaní tzv. materiálnej pravdy. Podrobovať stratégiu advokáta pri obrane klienta trestnej zodpovednosti znamená v zásadnom rozsahu redukovať efektivitu jeho právnych služieb a tým aj kvalitu práva obvineného na súdnu ochranu.

Zároveň je z právneho aj vecného hľadiska neprípustné, aby na seba OČTK atrahovali právomoc posudzovať otázku, či bola právna služba poskytnutá klientovi v jeho záujme a či bola na tento účel kvalifikovaná, keďže ide o priestor stavovskej deontológie, ktorej aplikácia spadá do pôsobnosti SAK.

Bez toho, aby Komora akokoľvek zasahovala do právomocí orgánov verejnej moci, považuje predmetnú sťažnosť Mgr. Ribára za vhodnú príležitosť pre to, aby Ústavný súd na skutkovom a právnom pôdoryse konkrétnej veci podrobnejšie preskúmal dopad namietaného postupu a rozhodnutí na účinnosť záruk, týkajúcich sa tých aspektov práva na súdneho ochranu, ktoré bezprostredne súvisia s postavením advokáta v trestnom konaní. Prípadná afirmácia takýchto postupov zo strany Ústavného súdu má totiž podľa názoru SAK všetky predpoklady pre to, aby viedla k dramatickému oslabeniu nezávislosti advokácie a tým aj k zníženiu kvality práva na súdnu ochranu, a teda k stavu, ktorý Slovenskú republiku vystaví hrozbe „postihu“ zo strany ESĽP.

Vo vzťahu k Nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 13.5.2021 sp. zn.: III. ÚS 33/2021 **vydala SAK nasledujúcu tlačovú správu:**

- <https://www.sak.sk/web/sk/cms/link/news/712311>

SAK víta nález Ústavného súdu v prípade ústavnej sťažnosti advokáta M. Ribára

Zdroj: SAK, z dňa 14.5.2021

Slovenská advokátska komora (ďalej SAK) konštatuje, že nález Ústavného súdu SR z 13.5.2021 vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa advokáta JUDr. Martina Ribára, predstavuje významný prínos nielen pre

upokojenie napätej situácie v advokátskom stave, ktorá súvisela s nejasnými dôvodmi kolúznej väzby tohto advokáta, ale aj pre nastavenie prísnych limitov pre posudzovanie dôvodov kolúznej väzby súdmi vo všeobecnosti.

Ústavný súd rozhodol, že Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tost 34/2020 z 12. augusta 2020 bolo porušené základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Toto uznesenie bolo Ústavným súdom zrušené a zároveň Najvyššiemu súdu SR prikazuje, aby sťažovateľa prepustil bezodkladne z väzby na slobodu.

Ako uviedol predseda SAK Viliam Karas: „Postup OČTK voči nášmu kolegovi JUDr. Martinovi Ribárovi sme v komore vnímali veľmi citlivo jednak pre nejasnosti, ktoré sprevádzali vymedzenie skutku, ktorý mu bol kladený za vinu, a ktorý spočíval vo výkone jeho činnosti advokáta, ako aj pre neúmernú dĺžku trvania väzby. Vítame konštatovanie Ústavného súdu, ktorý v zhode s ESĽP je toho názoru, že väzobné stíhanie osôb, ktoré pôsobia v oblasti práva (sudcovia, prokurátori, advokáti), musí byť podrobené najprísnejšiemu posúdeniu. V prípade advokátov je podľa Nálezu Ústavného súdu v hre totiž nielen výkon slobodnej profesie advokáta, ale každé trestné stíhanie advokáta súvisiace s výkonom jeho profesie v sebe obsahuje aj mraziaci účinok pre ostatných advokátov poskytovať túto pomoc v prospech klienta, a tým oslabuje dôveru v právny štát.“

Podľa SAK práve mraziaci účinok smerom k celému advokátskemu stavu, ktorý sprevádzal väzobné stíhanie JUDr. Martina Ribára, bol najdevastačnejší nielen pre samotných advokátov, ale nepriamo pre naplnenie ideí právneho štátu. Preto vnímame Nález Ústavného súdu z 13.5. 2021 aj ako potvrdenie významu úlohy advokácie pre spoločnosť. SAK opätovne pripomína, že Európsky súd pre ľudské práva často zdôrazňuje absolútnu nevyhnutnosť existencie nezávislej advokácie tým, že ju považuje za jeden z pilierov ochrany práva v demokratickej spoločnosti.

Slovenská advokátska komora bola od začiatku informovaná o prípade M. Ribára a o tom, že minimálne značná časť jeho obvinenia smerovala k postihu za vykonávanie advokátskej činnosti v rámci plnenia advokátskych povinností. SAK sa preto v časti, ktorá sa týkala výlučne advokácie a poskytovania právnych služieb, rozhodla ako Amicus curiae (priateľ súdu – na prípade priamo nezúčastnená osoba) pridať formou listu k ústavnej sťažnosti podanej jeho právnyimi zástupcami. List Amicus curiae sme v tejto veci zaslali Ústavnému súdu SR v novembri 2020.

Z vyššie uvedených tlačových správ SAK – Slovenskej advokátskej komory, obsahu samotného listu SAK „amicus curiae“ adresovanému Ústavnému súdu SR **vyplývajú obavy SAK – Slovenskej advokátskej komory a advokátskeho stavu z:**

- **dehonestácie advokátov – obhajcov, vykonávajúcich obhajobu v závažných kauzách**
- **spochybnovania úlohy a poslania advokácie**
- **ohrozenia podstaty výkonu práva na súdnu ochranu, a to konkrétne vo vzťahu k právu na obhajobu, poskytovanú advokátmi ich klientom**
- **stotožňovania advokáta so skutkami, z ktorých je obvinený jeho klient**
- **snáh o zasahovanie do nezávislosti advokácie**
- **atrakovania právomoci zo strany OČTK posudzovať otázku, či bola právna služba poskytnutá klientovi v jeho záujme a či bola na tento účel kvalifikovaná – čo spadá do pôsobnosti SAK**
- **kriminalizácie advokátov pre výkon advokátskej činnosti - obviňovanie advokátov z trestnej činnosti pre výkon advokácie, väzobné stíhanie advokátov**
- **nadužívanie a zneužívanie inštitútu tzv. kolúznej väzby**

Z vyššie uvedených skutočností vyplývajú taktiež dôvodné obavy SAK – Slovenskej advokátskej komory a samotných advokátov z **Ohrozenia práva na súdnu ochranu – trestnými stíhaniami advokátov pre výkon advokácie.**

Z obsahu **Výzvy slovenských právnikov proti sústavnému porušovaniu princípov právneho štátu v Slovenskej republike** – www.pravnystat.eu, ktorá je mimochodom spomínaná už v Správe o právnom štáte 2021, a ktorú podpísalo

- **123 sudcov**
- **233 advokátov**
- **4 prokurátori**
- **3 zástupcovia akademickej obce**
- **67 predstaviteľov iných právnických profesií**

vyplývajú taktiež obavy zo zásahov do nezávislosti advokácie:

*Výzva – „17. **Veľmi citlivo z pohľadu zachovania princípov právneho štátu vnímame aj snahu ohroziť, či dokonca pripraviť advokáciu na Slovensku o jej nezávislosť, a to najmä v oblasti disciplinárneho konania. Relevantné výhrady dotknutej samosprávy, ako aj jej jednotlivých členov k nesprávnosti a nedôvodnosti takého postupu sú buď prehliadané alebo negované tvrdeniami o nefunkčnosti disciplinárnych konaní SAK, ktoré však vychádzajú z absencie poznania samotných predpisov, priebehu konania a disciplinárnych rozhodnutí. Na vážnosť situácie upozornil predsedu vlády SR vo svojom liste predseda Rady advokátskych komôr Európy (CCBE), v ktorom vyjadril podporu nezávislej advokácii na Slovensku.**“*

Súčasťou mediálneho priestoru sa stalo, že advokáti sú označovaní ako služobníci a lokaji mafie či oligarchov, ako tí, čo sú nositeľmi korupčného správania, ako tí, pre ktorých je na prvom mieste ich odmena a spravodlivosť je pre nich len prázdny pojmom.

Smutnou realitou sa stalo dokonca označovanie advokátskej komory a advokátov ako spolkom zakrývajúcim páchanie trestnej činnosti niektorých advokátov „skrývajúcich sa“ za výkon advokácie zo strany niektorých predstaviteľov prokuratúry (ÚŠP GP SR) a niektorých „elitných“ vyšetrovateľov NAKA.

Skutočnosťou sa žiaľ stala snaha politikov a orgánov verejnej moci o zásahy do advokátskeho stavu, do nezávislosti advokácie, snaha o odobratie disciplinárnej právomoci našej SAK nad jej členmi – advokátmi, snaha o zásahy do stavovských deontologických pravidiel, dokonca aj snahy o roztrieštenie advokátskeho stavu a vzniku viacerých advokátskych komôr.

Nebezpečnou sa stala aj snaha OČTK spochybňovať a prelomiť advokátsku mlčanlivosť voči klientom, a advokáti sú obviňovaní zo zneužívania advokátskej mlčanlivosti nie v prospech klientov, ale vo svoj vlastný prospech.

Trestné stíhanie advokátov pre výkon advokátskej činnosti:

- verejne sú známe viaceré prípady trestného stíhania a dokonca väzobného stíhania advokátov pre výkon ich advokátskej činnosti
- existujú taktiež závažné podozrenia, že predmetné trestné stíhanie advokátov sú vedené účelovo, snahe „odstaviť“ ich od obhajoby v exponovaných kauzách a uvedeným spôsobom sťažiť a znemožniť riadny a efektívny výkon obhajoby konkrétnych mediálne exponovaných osôb

V tejto súvislosti je náležité poukázať na bod č. 64 Nálezu Ústavného súdu SR vo veci advokáta JUDr. Martina Ribára zo dňa 13.5.2021 sp. zn.: III. ÚS 33/2021:

64. Pokiaľ sťažovateľ poukazoval na to, že sa nemohol dopustiť trestnej činnosti z dôvodu, že išlo iba o výkon činnosti advokáta, k tomuto ústavný súd dodáva, že **advokát zabezpečuje základné právo na právnu pomoc vrátane obhajoby v trestnom konaní v prospech svojich klientov.**

Podobne ako ESĽP aj ústavný súd je toho názoru, že **väzobné stíhanie osôb, ktoré pôsobia v oblasti práva (sudcovia, prokurátori, advokáti), musí byť podrobené najprísnejšiemu posúdeniu** (napr. rozsudok ESĽP zo 16. 4. 2019 vo veci Alparslan Altay c. Turecko, sťažnosť č. 12778/17 vo vzťahu k sudcom).

V prípade advokátov je v hre totiž nielen výkon slobodnej profesie advokáta, ale každé trestné stíhanie advokáta súvisiace s výkonom jeho profesie v sebe obsahuje aj mraziaci účinok pre ostatných advokátov poskytovať túto pomoc v prospech klienta, a tým oslabuje dôveru v právny štát.

Advokáti hrajú kľúčovú úlohu v rámci súdnej moci, pretože vystupujú ako sprostredkovatelia medzi spoločnosťou (klientami, ktorých zastupujú) a súdom.

Ich úlohou je zaisťovať dôveru medzi spoločnosťou a súdmi, čím je táto úloha nenahraditeľná v demokracii a v právnom štáte (por. rozsudok ESĽP vo veci Francois c. Francúzsko, sťažnosť č. 26690/11, bod 51 a tam cit. case-law).

Preto je pri trestnom stíhaní advokátov, resp. ich väzobnom stíhaní, nutné postupovať s najvyššou mierou opatrnosti.

Správa o právnom štáte 2022 vo vzťahu k Nálezom Ústavného súdu SR k advokátovi JUDr. Martinovi Ribárovi a možné Ohrozenie práva na súdnu ochranu – trestným stíhaním advokátov pre výkon advokácie:

Správa o právnom štáte 2022 – PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE - Správa o právnom štáte 2022, Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu na Slovensku Sprievodný dokument OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Správa o právnom štáte 2022 Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Európskej únii (ďalej v texte len – „Správa 2022“) zo dňa 13.7.2022 – publikovaná dňa 13.7.2022 zo strany Ministerstva spravodlivosti SR na oficiálnej stránke Ministerstva spravodlivosti

- **žiadnym spôsobom nereflektuje na vyššie uvedené Nálezy Ústavného súdu SR vo vzťahu k advokátovi JUDr. Martinovi Ribárovi**
- **úplne ignoruje verejne a mediálne známe informácie o trestných stíhaniach viacerých advokátov pre ich výkon advokátskej činnosti**